

Šolske potrebsčine Marija Tičar

vseh vrst priporočaj cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26
(nasproti „Zlate kaplje“.)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnar-
jevih zvezkov ter vseh priprav za
obratno-nadaljevalne šole.
Cene nizke! Postrežba točna!

in katerih prestopkov se posebno varuj? — je referiral vodja tov. Martin Judnič od Sv. Primoža na Pohorju. V svojem dobro premišljenem referatu je navedel dokaj stvari, ki jih je treba upoštevati in katerih pa se treba varovati, da se doseže potrebni ugled. — Uvaževal je posebno rek: »Denar izgubljen — nič izgubljenega; kredit izgubljen — mnogo izgubljenega, a čast izgubljena — vse izgubljeno«. — Med drugim je zato tudi poudarjal, naj bi vsi v to poklicani činitelji varovali in brnili ugled učiteljstva ter skrbeli, da se dovede učiteljstvo na tako materialno stabilnost, da se z vsem more posvetiti pouku in vzgoji ter ga ne bo v tem oviralo njegovo slabo gnotno stanje, ki mu nikakor ne daje potrebnega ugleda. Po referatu se je razvila glede sestave dotičnih tez precej zanimiva debata. — O temi: »Kako se naj navajajo učenci k vsestranskemu razumevanju zemljevidov?« je referiral tov. učitelj Mlinšek Franc iz Slovenjega Gradca. Tudi o tem vprašanju se je živahno debatiralo in so se slednjič sprejele teze tov. Košutnika iz Topošice. — Na to so še prišla poročila od strani dotičnih načelnikov o stanju in uporabi okrajnih učiteljskih knjižnic ter poročila o stanju in oskrbovanju šolskih vrtov. — V stalni konferenčni odbor so bili izvoljeni za Slovenj Gradec: tov. Trobej Janko, Vrečko Franc in Salamun Šimen kot namestnik. — Za Marenberg: Sitter Gottfried, Viher Šimon in Robič Ivan kot namestnik. — Za Šostanj: Koropec Iv., Trobej Alojzij in Lukman Ivan kot namestnik. — V knjižnični odbor so bili izvoljeni za Marenberg in Šostanj isti tovariši kot v stalni konferenčni odbor; za Slov. Gradec pa tov. Trobej Janko, Ruvenc Martin in Salamun Šimen. — Na to so prišli samostojni predlogi. — Od vseh treh okrajev je bil soglasno sprejet predlog v zadevi nujne regulacije učiteljskih plač, kateri predlog je gospod nadzornik obljubil takoj doposlati c. kr. deželnemu šolskemu svetu. — Predlog, zadevajoč uvedbo nove začetnice, ni bil sprejet, marveč se je sklenilo, da se o tem šele prihodnje leto sklepa, to pa zato, ker so tovariši iz marenberškega okraja omenjali da ne morejo zanj glasovati, ker še ne poznajo do dobra obeh na novo izišlih začetnic, a dotej pa se bo vsakdo natančno seznanil z obema knjigama, Widrovo in Krulčovo. — Ob polu 3. uri zaključil gospod nadzornik konferenco, zahvalivši se udom na njihovi vztrajnosti ter želeč vsem vselej počitnice. Tovariš Vrečko se zahvalil gospodu nadzorniku v imenu vseh udov za nepristransko vodstvo konference, za podane, res upoštevane vredne mišljaje, za njegovo prijateljsko postopanje napram učiteljstvu in mu čestita na njegovem zopetnem imenovanju za ta politični okraj.

—Š— Od Sv. Jurja ob Ščavnici. Dne 1. t. l. je praznoval 40letnico svojega službovanja priljubljeni naš nadučitelj Josip Mihelič. Svoje službovanje je pričel v Šostanju. Od tam je bil prestavljen h Kapeli in leta 1879. je bil imenovan za nadučitelja pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Čeravno je že osivel, je še vedno zdrav in čvrst. Velezaslužnemu možu, ki je toliko deloval v prid slovenski mladini kličemo: Še na mnoga leta!

—Š— 70letnica svojega rojstva je praznoval 31. julija t. l. znani nemški štajerski pesnik Peter Rosegger. Mož je znan tudi našemu občinstvu po svojih znanih pripovedih iz življenja preprostega ljudstva na Zgornjem Štajerskem. V svoji mladosti je bil Rosegger krojač in šele kot 20leten mladenič se je začel šolati in izobraževati. Pisati pa je začel že prej. Njegov talent je spoznal takratni graški urednik Svoboda, ki se mu imajo Nemci pravzaprav zahvaliti, da je odkril sedaj tako slavnega pisatelja. Še bolj kot pisateljstvo je pa raznesel Rosegerjevo ime znani, po njem imenovani čez trimilijonski fond za nemško šolsko društvo »Schulverein«. Rosegger je bil tisti, ki je storil prvi korak, češ, on da 2000 K in vsak imovit Nemec naj stori enako. Tako so nabrali za »Schulverein« tri milijone, ki jih bodo Nemci porabili za narodni boj proti nam. To dejstvo je Roseggerja pri Nemcih bolj proslavilo kot pa njegove knjige. Od vseh strani ga časte, mesta tekmujejo, katero ga bo prej imenovalo za častnega občana, ulicam dajejo njegovo ime in vse mogoče časti kopirajo na pisateljevo glavo. Ali bi ne bilo dobro, da bi pri nas tudi časih posnemali svoje sosedo, ki znajo ceniti svoje moze in priznajo zasluge plačilo?!

Tržaške vesti.

—t— Na slovenski trgovski šoli v Trstu se je zaključilo šolsko leto dne 9. julija t. l. Šola je zasebna s pravico javnosti in daje absolventom vse ugodnosti, ki so združene s pravicami javnih šol, poleg tega pa zaključeno strokovno izobrazbo, vzgaja po svojem namenu samostojno in službeno osebo za blagovno trgovino in nudi zlasti sinovom srednjih trgovcev in obrtnikov priliko, da se hitro in temeljito izobrazijo v trgovskih predmetih. Odhodno izpričevalo nadomešča dokazilo o pravilno dovršeni učni dobi o trgovski obrti, in torej učenec, ki je z dobrim uspehom končal to trgovsko šolo, ni dolžan služiti kot vajenec in obiskovati trgovske nadaljevalne šole, obenem pa tudi upravičuje odhodno izpričevalo za samostojno izvrševanje trgovske obrti, če so seveda dani vsi drugi predpogoji. Absolventje so sposobni za kontoriste, korespondente in knjigovodje po trgovinah in pri denarnih zavodih, a odprta so jim tudi druga pisarniška mesta. — Iz letnega poročila posnemamo, da je poručevalo na zavodu 12 učnih oseb. Učni načrt je obsegal 17 obveznih predmetov: verstvo, slovenski jezik, trgovsko računstvo, geometrijsko oblikoslovje, trgovinstvo in menišstvo, dopisovanje in kontorna dela, knjigovodstvo, vzorni kontor, zemljepis, prirodopis, fiziko, blagovnanstvo, državo-znanstvo, stenografijo, lepopisje, italijanski in nemški jezik ter neobvezni predmet strojepisje. Poročilo omenja med drugimi v kroniki, da so se tudi v minulemu letu slovenski denarni zavodi spominjali zavoda in so darovali njegovemu glavnemu skladu: Tržaška posojilnica in hranilnica 5000 K, Trgovsko-obratna zadruha 5000 K, Jadranska banka 2400 K. Poleg tega je TOZ darovale še 200 K za učila. Podpornemu skladu pa so darovali: Neimenovanec 100 K, podružnica Živnostenske banke 25 K in Jos. Negode 10 K. — Navedli smo nalašč vse darovalce, kakor jih navaja poročilo, to pa zato, da moremo konstatirati dejstvo, da se tega tako važnega našega učnega zavoda, ki si ga moramo sami vzdrževati, nista popolnoma nič spomnila dva denarna zavoda, eden slovenski, drugi pa češko-slovanski, od katerih bi bili pač lahko pričakovali podpore za našo trgovsko šolo, in to sta Ljubljanska kreditna banka in pa Osrednja banka čeških hranilnic; podpora Živnostenske (25 K) je tudi tako malenkostna napram vsotam, ki jih žrtvujeta Tržaška posojilnica in TOZ, da se kar čudimo, kako je mogoče, da imajo slovenski denarni zavodi tako malo ali čisto nič smisla za razvoj slovensko-slovanskega trgovstva v Trstu, s katerim so gotovo v trajnih in dobičkanosnih zvezah. Tu bi pač želeli nekoliko več pojmovanja važnosti Trsta za Slovanstvo, kakor se ga je pokazalo v tej zadevi! — Učencev je bilo na zavodu ob koncu šolskega leta: v pripravljalnem tečaju 27 javnih in 2 privatna, v I. tečaju 30 učenec in 5 aspirantk, v II. tečaju 15; skupaj torej 79. Po narodnosti je bilo 77 Slovencev, oz. Slovenk in 2 Hrvat, po rojstnem kraju 40 Tržačanov, 6 Istranov, 18 Goricanov, 13 Kranjcev ter po en Štajerc in Korošec. Trgovskih sinov je bilo 21, posestniških in kmetijskih 16, uradniških 18 in delavskih 24. Učni uspeh je bil ta: 7 učenecv je dobilo I. red z odliko, 38 prvi red, ponavljalni izpit 11, drugi red 14, tretji red 7, neklasificirana sta ostala dva privatista. Prihodnje šolsko leto se prične 16. septembra t. l. Redni pouk se prične dne 20. septembra. Vpisovanje se vrši dne 16. in 17. septembra od 9. do 12. dop. in od 3. do 6. pop. Vsi učenci plačajo pri vstopu prispevek za učila v znesku 4 K, novo vstopajoči pa poleg tega še 5 K vpisnine. Šolnina znaša za redne trgovske tečaje 200 K letno, za pripravljalni tečaj 80 K in se plača v dveh polletnih ali pa 10 mesečnih obrokih. Za pripravljalni tečaj se zahteva 13 let starosti in dovoljna predizobrazba; za I. trgovinski tečaj končana meščanska, nižja srednja šola ali pripravljalni tečaj trgovskih šol. Drugi učenci morajo napraviti sprejemni izpit. — S prihodnjim šolskim letom se otvori prvi tečaj dvorazredne dekliške trgovske šole, ako se zgalsi vsaj 20 učenek; če bi pa se jih ne priglasilo toliko, se uvrste kot hospitantke v deški tečaj. Sprejemni pogoji in denarni prispevki so isti, kakor za deško šolo. — Šolski prostori bodo od prihodnjega šolskega leta dalje v ulici Stadion št. 21, telefonska št. 15:60. — V minulem šolskem letu se

je priključila trgovski šoli trirazredna obča obrtna nadaljevalna šola s slovenskim učnim jezikom, ki je obvezna za vse obrtne vajence v Trstu in okolici razen onih, ki obiskujejo italijansko, oziroma nemško šolo te vrste. Šolo vzdržuje kuratorij trgovske šole, upravo pa vodi poseben odbor. — Pouk se vrši v vseh treh razredih po 8 ur na teden. Šolsko leto traja od 1. oktobra do zadnje nedelje meseca aprila, pouk se vrši ob nedeljah od 8. do 12. dop. ter ob sredah in petkih od 3. do 8. zvečer. Letos se je izredno otvorila šola mesec dni pozneje, in sicer z dvema prvima razredoma, in stopnjama se otvorita tudi drugi in tretji razred. Vajenci so bili razdeljeni v dve skupini; v I. a razredu so bili vajenci pekovske obrti, v II. b razredu pa vajenci vseh drugih obrti. — K šolskim potrebščinam prispeva ministrstvo za javna dela tretjino, trgovska šola daje brezplačno prostore, razsvetljavo in kurjavo, Jadranska banka, Trg. in obrt. zadruha in Trž. posojilnica in hranilnica prispevajo po 400 K letno. Pekovski mojstri so naklonili šoli preostanek izpitnih taks v znesku 25 K in čisti dobiček plesa 162 K. — Učencev je bilo v I. a razredu 32, v I. b razredu 28, skupaj torej 60, 59 Slovencev in 1 Hrvat. Pravno vedenje je bilo pri 52 pohvalno, pri 7 povoljno in pri 1 primerno; šolski obisk pri 22 prav marljiv, pri 19 marljiv, pri 13 presledkoma, pri 6 zanikern; napredek pri 10 izvrsten, 15 pohvalen, 10 povoljen, 12 zadosten in 10 nezadosten; neizpraznjeni so bili 3. Po obrti so bili vajenci: 3 stavbni ključničarji, 3 stavbni mizarji, 1 zidar (2 pomočnika), 4 kleparji, 1 tesar, 3 sodarji, 7 kovačev, 2 strojna ključničarja, pekovi 32 (in 4 pomočniki), 2 krojača, 1 čevljar, 1 sedlar. — Vpisovanje za prihodnje šolsko leto se vrši zadnji teden septembra od 6. do 8. zvečer in pozneje ob času pouka. Vpisnina znaša 2 K. Učenci morajo prinesiti s seboj šolsko izpustnico, oziroma zadnji »Izkaz obrtne nadaljevalne šole.« Redni šolski pouk se prične 1. oktobra. — Za trgovske vajence se otvori s prihodnjim šolskim letom poseben oddelek, in so prav tako dolžni pohajati pouk, kakor obrtni vajenci.

—t— Razširjenje šol Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda je razširilo s pričetkom šolskega leta 1913/14. svoje šole v Trstu za štiri razrede, in sicer: na deški šoli pri Sv. Jakobu se otvori še ena (tretja) vzporednica I. razreda, na Acquedottu pa se aktivira V. razred; na dekliški šoli pri Sv. Jakobu se otvori tudi nova (tretja) vzporednica I. razreda, na dekliški šoli na Acquedottu se pa otvori sedmi razred; poleg tega se uvede na dekliški šoli pri Sv. Jakobu neobvezen pouk v italijanščini. — S tem razširjenjem napravijo naše šole zopet lep korak naprej; na Acquedottu bomo imeli popolno petrazredno deško šolo, dekliška šola v mestu pa doseže predzadnjo stopnjo pred meščansko šolo. Ko se leta 1914/15. otvori osmi razred, je meščanska šola v bistvu dosežena, treba je le formalnih izprememb. — Srčno nas veseli, da moremo to veselo novico javiti in gotovi smo, da s tem zbudimo v tržaških Slovencih še večje zanimanje za CMD., ki smo ji dolžni iskreno hvalo, na drugi strani pa naj nam bo to v spodbudo za še živahnejše delovanje v prid družbi.

—t— Umrla je dne 3. t. m. pri Sv. Križu poleg Trsta gospa Marija Pakiževa soproga šolskega vodje tov. Pakiža, po dolgi in mučni bolezni. Blagi pokojnici bodi trajen spomin, preostalih pa naše sožalje!

Goriške vesti.

—g— Zaključek šolskega leta na goriški gluho-nemnici. Gojencev je bilo 68, in sicer 36 moških in 32 ženskih. 20 je dovršilo študij z odliko. Razstava izdelkov gojencev dela čast učnemu osebju kakor tudi gojencem.

Istrske vesti.

—i— Strela v šoli. V Fontanah v Istri je udarila strela v šolsko poslopje, ki je brez strelododa. Škoda, ki je nastala na hiši, je znatna, zakaj razbit je zvonec, vetrnica na strehi razklana, ena stena predrta, vrata razpočena, tabla in klopi pa so precej razprskane. Prava sreča je, da ni bilo v usodnem trenutku žive duše v šoli.

—i— Razpisana štipendija. Z začetkom šolskega leta 1913/14. bo prosta šti-

pendija v letnem znesku 400 K za ubožnega istrskega dijaka, ki pohaaja ali namestništva v Trstu. Natančnejši pogoji v »Osservatoriu« št. 176 z dne 2. avgusta t. l.

Koroške vesti.

—k— Globasnica. O imenovanju nadučitelja poročajo: Na tukajšnji šoli je bil imenovan za nadučitelja Barth. Jedloutschnig iz Mal. Št. Vida. Kakor znano, so kompetirali za to mesto trije drugi učitelji. Vkljub temu pa, da se je občina zavzela za najboljšega izmed kompetentov, učitelja Koschirja iz Velikoveca, ki ga je predlagal tudi okrajni šolski svet v Velikovecu, je dež. šol. svet zavrgel vse tri kompetente in je kratkoma imenoval Jedloutschniga. Tako torej postopa ta šolska oblast. Komaj, da smo se obranili voditelja J. Fleisa, pa nam silijo drugega takega človeka! Mi pa ne rabimo takih ampak vzor-učiteljev. Takšen je Koschir, in njega hočemo. Deželna šol. oblast pa bo odgovorna za vse to, kar nastane iz tega imenovanja.

Splošni vestnik.

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se vrši letos v Domžalah, in sicer 8. septembra. Na predvečer, t. j. 7. septembra, bo pa zaupno zborovanje delegatov v Ljubljani.

Češko-slovaške konference priredi češko-slovaška enota v Lukačovicah na Moravskem. Konference se prične 12. t. m. »Slovanski klub« je na svoji odborovi seji sklenil poslati na te konference svojega delegata in je v to naprosil predsednika »Slovanske Matice« profesorja dr. Frana Ilešiča.

Odboru za Flegeričev spomenik je došlo do sedaj od prijateljev in znancev pokojnega pesnika ter drugih rodoljubov slovenskih toliko denarnih prispevkov, da so z njimi pokriti troški za oba spomenika (nagrobnik in plošča na domu). Ker pa bo imel odbor tudi ob slovesnem odkritju, ki se vrši dne 17. avg. t. l. pri Sv. Bolfenku na Kogu in pa v Vodrancih še dokaj troškov, na katere prej ni mislil, in ker manjka v imeniku p. n. darovalcev še precej imen onih čislanih gospodov, ki so bili s Flegeričem — kakor povzamemo iz zapuščine pokojnega pesnika — v precej ozki zvezi, zato se obračamo tem potom še enkrat do vseh čestilcev Flegeričevega spomina, ki še niso nič darovali, naj nam naklonijo blagohotno še kak prispevek, da nam bo tako mogoče častno izvesti nalogo, ki si jo je zadal v tem odboru. Opomnimo še, da objavimo po končanem odkritju Flegeričevega nagrobnika in spominske plošče vsa imena p. n. darovalcev, tudi onih, ki smo jih bili svoječasno že izkazali. — Denarne prispevke sprejema blagajnik odbora I. Kolarič, posestnik, ali pa tajnik A. Kosi, nadučitelj, oba v Središču.

Češki kiparji na Angleskem. Društvo angleških umetnikov v Londonu je neobičajno prijazno povabilo češke kiparje, da bi se udeležili letošnje velike londonske razstave. Rečeno društvo je poslalo dva odposlanca v Prago, da bi češki umetniki čim več umotvorov poslali na londonsko razstavo. Cela vrsta čeških umetnikov in umetnic je obljubila svojo udeležbo.

Črna gola išče učitelje. Črnogorska vlada otvori s početkom novega šolskega leta 72 novih šol in je razpisala natečaj za nove učne osebe.

Kongres narodnih organizacij, ki se vrši v dneh 15., 16. in 17. avgusta v Ljubljani, bo velike važnosti za vsa slovenska strokovna društva. Kongres ima namen pojasniti vse socialne krivice, ki se zgodijo v tako mnogih slučajih, poučiti zastopnike društev in organizacij, kako te krivice odpraviti. Ima pa tudi namen pregledati stanje narodnih organizacij ter dati navodila za razširjenje strokovnega gibanja po vsem Slovenskem. Važno vprašanje je tudi določiti stike med vsemi slovenskimi strokovnimi društvi, kar smo doslej tako pogrešali. Odboru za sklicanje kongresa se je posrečilo pridobiti najboljše strokovnjake na Slovenskem, ki bodo poročali. Zato je dolžnost vseh slovenskih društev in organizacij, da pošljejo čim več odposlancev na ta važen kongres. Doslej se je vse premalo pojmovalo

pomen strokovnega gibanja, kongres pa bo dal novega življenja v strokovna društva, ter vliel veselja do dela v njih, kakor tudi veselja do ustanovitve novih društev in podružnic.

O sprejemu gojenk v gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi polovici meseca oktobra se odpravi petnajsti tečaj gospodinjstvene šole. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. — Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgoje, slovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisa in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjstven knjigovodstvo ter v ravnanje z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privaditvi nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse 35 K ali za ves tečaj 385 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednje obleke s seboj: Dve nedeljske obleke, tri obleke za delo, dva para črtiljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnja krila, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. — Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1. dovršiti že 16. leto; 2. le izjemoma, v posebnem ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem mlajših učenk; 3. znati čitati, pisati in računati; 4. predložiti zdravniško izpričevalo, da so zdrave; 5. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 6. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško izpričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. — V prvi vrsti se v gospodinjstvo šolo sprejemajo deklince, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prošilke iz drugih dežel. — Prošnje za sprejem bodo rešene med 20. in 25. septembrom.

Cetrti milijon za Roseggerjev sklad! V kratkem času so Nemci zbrali 3.000.000 za Roseggerjev sklad in sedaj zbirajo že 4. milijon. Da bodo imeli tudi tega kmalu skupaj, je lahko verjeti, saj se jim najbolj godi v Avstriji in imajo v svojih rokah domalga vsa boljše plačana mesta v državni službi. Slovenci se z njimi zato ne moremo kosati v milijonih, a skušajmo se vsaj v stotinah in tisočih, ki jih zbiramo za Družbo sv. Cirila in Metoda.

V Budimpešti kakor na Dunaju. V Budimpešti živi, kakor je razvidno iz madjarske statistike iz leta 1910. 38.154 Slovanov, in sicer: 20.359 Slovakov, 500 Čehov, 5782 Poljakov, 3972 Srbov, 2796 Hrvatov in 242 Rusinov. Da ta statistika ni zanesljiva, je razvidno iz dejstva, da so leta 1910. tam nasteli 25.168 Slovakov. Madjari štejejo Slovane po dunajskem vzorcu. Madjarov je bilo 756.070, ali med njimi je 203.687 židov. Nemcev biva v Budimpešti 78.882, a Rumunov baje le 2777.

Nedoraslim nositi ali prodajati orožje. C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je izdalo podrejenim političnim oblastvom ukaz, ki vsebuje sledeče: V zadnjem času so se pripetile ponovno velike nesreče zaradi igranja z orožjem po nedoraslih osebah. Da se takim nesrečam kolikor možno odpravi, prepoveduje se na podlagi § 12. cesarskega patenta z dne 24. oktobra leta 1852., drž. zak. št. 223, otrokom in nedoraslim osebam pod 16. letom brez izjeme nositi orožje ali municijo, če se ne izkažejo, da posedujejo na njihovo ime se glaseč orožni list in kakovost municije. Dalje je na podlagi § 7. cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854. l., dr. zak. št. 96. prepovedano prodajalcem orožja in municije prodajati pod 16 let starim osebam te predmete, če se ne izkažejo z na njihovo ime glasečim se orožnim listom, v katerem mora biti označena tudi vrsta municije (razstreljiva).

Uvedba poštnonaložnih kart. Počenši s 1. julijem 1913 je možno zapadajoče tirjatve do zneska v številki 10 K iztirjati po

poštnonaložnih kartah ali dopisnicah. V ta namen se sme uporabljati le po poštni upravi založene, v rdečemu tisku na sivem papirju pripravljene golice. Prodajna cena znaša 10 vin. Te golice obstoje iz dveh delov, iz poštnonaložne karte same ter iz naložne poštne nakaznice. Oba dela mora odpošiljalec (nalog izdajajoči) predtisk primerno izpolniti. Na zadnji strani odrezka so dopustne le opazke, ki se nanašajo na znesek, ki naj se iztirja. Poštnonaložna nakaznica je možno nasloviti tudi na c. kr. poštahranilnični urad v svrhu vknjižbe na račun nalogodajalca ali na kak drug javen kreditni zavod. Oddajni poštni urad predloži poštnonaložno karto dolžniku v svrhu odkupa. Ako se tega ne najde ali ako je odkup iz kateregakoli si bodi vzroka nemožen, se obvesti dolžnik, da je za njega došla poštnonaložna karta ter da se to v svrhu odkupa sedem dni na poštne uradu pripravljeno drži. Ponovnih dostav se ne izvršuje. Zapošiljanje poštnonaložnih kart se izvršuje le v tuzemstvu. Povodom odkupa poštnonaložne karte se izroči dolžniku odrezek karte, ki služi kakor pobotnica. Iztirjani znesek se prepošlje s poštnonaložno nakaznico, ki se nahaja pri poštnonalož. karti nalogodajalcu po odbitju normalne iztirjevalnine ter pristojbin za poštno nakaznico. Neodkupljene poštnonaložne karte se povračajo odpošiljateljem s primernimi opazkami.

Milo bodo podražili za 4 K pri 100 kg. Vse se draži, samo plača učiteljstva ostaja enaka.

Zopet je odklonjena avdiencia. C. kr. državni uradniki so zaprosili pri cesarju za avdienco, naj bi le on čimprej sankcioniral službeno pragmatiko, a avdiencia je bila odklonjena, ker se v dosego pravomočnosti kakršnegakoli zakona nihče ne more sprejeti v avdienci. — Vsekdar dosledni »Slovenec« bo gotovo sedaj tudi c. kr. državne uradnike — kakor pred kratkim učitelje — iz ravno istega vzroka proglasil za — antipatriotične.

Iz slovanskih pokrajin.

O Zavedne poljske žene. O Binkoštih se je v Krakovu vršil splošen shod poljskih žen iz vseh poljskih pokrajin, na katerem se je razpravljalo vprašanje, kako bi nazlažje in najpopolnejše izpolnjevale svojo narodno dolžnost. Med mnogimi drugimi so sprejele sklep, v katerem se poljske žene obvezujejo, da bodo svoje otroke od prvih hipov življenja vzgajale na narodnih načelih brez vsakega tujega vpliva. Nadalje so sklenile, da se bodo vsekdar in povsod držale in razširjale geslo: »Svoji k svojim!«

O Cerkvene knjige za nove srbske kraje. Srbsko prosvetno ministrstvo je po srbskih cerkvah in samostanih pokupilo vse preostajajoče cerkvene knjige, ki se razdele cerkvam v novih krajih. Nekatere cerkvene knjige, ki jih je jako malo, se nanovo natisnejo v državni tiskarni v Beogradu.

O Dom za poljske umetnike. Poljski umetniki so sklenili prirediti umetniško loterijo in s čistim dobitkom sezidati v Krakovu dom za poljske umetnike. Za loterijo so darovali svoja dela mnogi odlični poljski umetniki; dela se razstavijo v Krakovu, Poznaniu, Varšavi in Levou.

O Obletnica bitke pri Kraljevem gradu. Na Češkem je bila dne 3. julija. Minilo je 47 let od tedaj.

O Nevarne molitvene knjižice. V minulih dneh se je čutila Prusija v »resni« nevarnosti. Iz Krakova je bila preko Berlina poslana večja pošiljatev poljskih molitvenih knjižic pruskim Poljakom. Na platnicah iz slonove kosti je blestel — strah in groza! — napis: »Bože, otmi Poljsko...« in pod tem napisom se je svetil poljski grb. Pošiljatev, približno 700 knjižic, je bila zaplenjena v Mislovičah, in s tem je bila odvrnjena nevarnost od pruskega kraljestva.

Razgled po šolskem svetu.

— **Slov. pedagoško - književni zbor** ima dne 23. in 24. t. m. v dvorani Slov. učiteljskega doma v Zagrebu svojo 41. glavno skupščino in slavnostno zborovanje. — Na glavni skupščini bodo obravnavali o točkah, ki jih zahtevajo pravila, na slavnostnem zborovanju, ki ga odpravi predsednik Milan Pejnović, se proglašajo sklepi glavne skupščine, član Josip Škavič čita referat »U spomen Oskaru Düreru«, Ivan Crnko pa predava o temi »Dijetetika i uzgajanje«.

— **Ogromen uspeh** je prineslo letošnje majnikovanje nemškemu Schulvereinu — 100.000 K. Ker se niso znani vsi prispevki se ta številka gotovo še prav jako poviša. Na majnikovih slavnostih so sodelovali telovadci, pevski društva, di-

jaki, mladinske zveze in posebno gasilna društva. Vse, kar se šteje za Nemca, je tekmovalo za Schulverein. Kako je pri nas? Kakšno mrtvilo vlada v mnogih krogih glede na Družbo sv. C. in M.!

— **Rudarska akademija v Krakovu.** Ministrstvo za javna dela je pozvalo levovsko namestništvo naj kakor hitro mogoče razpiše konkurenco za zgradbo poslopja rudarske akademije in pa šest profesorov mest.

— **Nova jezuitska visoka šola v Orientu.** Jezuiti otvorijo 1. septembra v Beirutu pravno fakulteto in visoko šolo za inženirje. Drugo leto nameravajo jezuiti otvoriti visoko trgovsko šolo in poljedelsko akademijo.

— **Trgovsko akademijo v Beogradu** preosnujejo na višjo stopnjo. Sprejemali bodo le učence, ki dovrše najmanj 6. gimnazijski razred. Učna doba se podaljša. Trgovski akademiki bodo med študijem in po tega dovrstitvi lahko vpisani na vseučilišče kot redni slušatelji.

— **Juristinja na Nemškem.** Dasi ženske na Nemškem niso pripuščene k drugemu državnemu izpitu iz prava in pravnice tudi nimajo dostopa v državno službo, se vendar število domačih juristinj na nemških univerzah stalno množi. Leta 1910. je bilo 32 dijakinj pravnice, 1912. leta 39 in letos jih je 47. Doslej se nahaja v javnih in zasebnih službah 12 juristinj; 1 pri obrtnem nadzorstvu, ena v mestnem uradu za pravne nasvete, 3 vodijo zasebne pisarne za pravno varstvo za ženske, 1

vodi osrednjo pisarno za mladinsko skrbstvo, 2 sta urednici, oziroma časnikarici itd. Plača znaša 1200 do 4000 mark.

— **Prusija za vzgojo šoliodrasle ženske mladine.** Na Pruskem imajo že obširne in visoke razvite ustanove za vzgojo šoliodrasle moške mladine. Pri tem delu je država sama na prvem mestu. Sedaj je pa prusko naučno ministrstvo izdalo odlok, glasom katerega ima biti odslej te skrbi deležna tudi ženska mladina. V proračunu za leto 1913. so v ta namen že določena primerna državna sredstva. Zanimivo je, kako pruski minister utemeljuje svojo odredbo. Pravi namreč med drugim: »Kdor hoče vzgojiti telesno in нравno močan, bogaboječ, kralju in domovini zvest rod, ta mora pomagati tudi za to skrbeti, da bo ženska mladina na duši in telesu zdrava, na znotraj utrjena in obožena z onim znanjem in zmožnostmi, ki so ji kot bodoči moževi pomočniki, vzgojevalki otrok, gojiteljici družinske sreče in kot nositeljici in varuhinji нравnih šeg neobhodno potrebne.«

Agitirajte, pridobivajte novih naročnikov za naše liste, ki so:

Učiteljski Tovariš - - -

- - - Popotnik, Zvonček.

Iznova pozivamo vsa okrajna učiteljska društva, naj store svojo dolžnost v polnem obsegu! Vsi na delo!

Vsaki dan

otrdi to prepričanje:

nežno vonjavo, istotako fini okus, — polno zlatorujavo barvo da naši kavi edino le dobroznani, izkušeni zagrebški

„kavin pridelek pravi : Franck :“ s tovarniško znamko „kavin mlinček“.

emp 126/25.644

C. kr. priv.

občna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

Ustanovljena leta 1831. — Jamstveni zakladi znašajo nad 434 milijonov kron.

Poslovni izkaz zavarovalnega oddelka za življenje.

	meseca julija 1913	od januarja 1913
Vložilo se je ponudb za zavarovano vsoto	1995	12764
Izgotovljenih polic je bilo	K 15,628.187-68	K 110,938.989-88
za zavarovano vsoto	1688	9852
Naznanjene škode znašajo	K 12,720.357-79	K 86,205.007-18
	K 895.833-05	K 7,170.930-26

Prvo splošno uradniško društvo

avstro-ogrsko monarhije

na Dunaju, I., Wipplingerstrasse št. 25.

je ena največjih in najstarejših zavarovalnic za življenje v monarhiji in izvršuje zavarovanja za življenje in rente v vseh kombinacijah.

Za izboljšanje gospodarstvenega stanja, za preskrbljenost prihodnosti navezano je posebno učiteljstvo na samopomoč potom zavarovanja življenja; ugodnosti, ki jih nudi v tem obziru Uradniško društvo, pa tudi humanitarnemu delovanju namenjene uprave Uradniškega društva kažejo učitelju, da mu je najboljšje, če se oklene Uradniškega društva. Iz pravega spoznanja teh ugodnosti pridružila so se

največja učiteljska društva

Avstro-ogrsko Uradniškemu društvu.

Silno ugodni zavarovalni pogoji. Nizke premije. Izplačevanje nemudoma in brez odbitka.

Garancijsko premoženje koncem l. 1912 84 milijonov kron

Stanje zavarovanj koncem l. 1912 222 milijonov kron

Izplačanih zavarovanj do konca l. 1912 121 milijonov kron

Pojasnila daje brezplačno in, ne da bi vprašalec prevzel kake obveznosti

Glavni zastop uradniškega društva

za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, Radetzkystrasse 10.